

Handläggning av en dumpningsdispens

– Vad ska man tänka på?

Havs- och vattenmyndigheten
Datum: 2015-12-18, reviderad 2017-07-07

Ansvarig utgivare: Ingemar Berglund
Omslagsfoto: Ian Leask / Boskalis / Sjöfartsverket
ISBN 978-91-87967-02-3
Layout: Arkeobild

Havs- och vattenmyndigheten
Box 11 930, 404 39 Göteborg
www.havochvatten.se

Handläggning av en dumpningsdispens

– Vad ska man tänka på?

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2015:28

Reviderad utgåva 2017-07-07

Förord

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram den här vägledningen för att underlätta handläggningen av dumpningsdispenser. Vägledningen riktar sig i första hand till länsstyrelserna, som är de som huvudsakligen handlägger dumpningsdispenser. Men vi har även tänkt att vägledningen kan hjälpa de som ska ansöka om dispens för dumpning.

Göteborg 2015-12-18 Björn Sjöberg

SAMMANFATTNING.....	9
INLEDNING	10
Vad är dumpning?	10
Dispens från förbudet för dumpning.....	10
Prövningsmyndigheter	10
DISPENS	11
Specifikt om dumpningsdispens.....	11
Allmänt om dispens	11
Skillnader mellan dispens och tillstånd.....	11
Förelägganden och återkallelse av dispens att dumpa avfall	12
Prövning av flera frågor i ett sammanhang	12
Överklagande.....	12
ANSÖKAN.....	14
Beskrivning av avfallet.....	14
Alternativ till dumpning	15
Vald dumpningsplats.....	15
Riksintressen och/eller skyddsvärda områden	15
Påverkan på miljökvalitetsnormer	16
Typ av botten	16
Dumpning i eller invid farled.....	16
Dumpning på eller invid undervattenkablar, rörledningar och tunnlar	17
Alternativa dumpningsplatser	17
Utförande.....	17
HANDLÄGGNING	18
Rätt myndighet	18
Handläggningsavgift.....	18
Komplett ansökan.....	18
Skicka på remiss	18
Esbokonventionen	18
Torneälven – gränsälvsöverenskommelse.....	19
Behandling av ärendet.....	19
Avvägning gentemot motstående intressen.....	19
Tillstånd i Natura 2000-område	19
Påverkan på miljökvalitetsnormer	20
Innehåll i ett dispensbeslut.....	20
Obligatoriska uppgifter.....	20
Egenkontroll	20

EGENKONTROLL	21
Vem omfattas av krav på egenkontroll?	21
Vad innebär egenkontroll vid dumpning?	21
Dumpning i samband med muddring	21
Hur utformar man egenkontrollen?	21
TILLSYN OCH TILLSYNSVÄGLEDNING.....	22
Tillsynsvägledning	22
Vem har tillsyn över dumpning?	22
Flera myndigheter har tillsyn över samma tillsynsobjekt	22
STRAFFBESTÄMMELSER.....	23
ÅRLIG RAPPORTERING TILL HAVS- OCH VATTENMYNDIGHETEN.....	24
Länsstyrelsens årliga rapportering	24
De dispenser som beslutats föregående år	24
De dumpningar som skett föregående år	25
Internationell rapportering	25
BILAGA 1.....	26
Konventionerna	26
Londonkonventionen och Londonprotokollet.....	26
Osparkonventionen	26
Helsingforskonventionen	27
Esbokonventionen	27
BILAGA 2.....	28
Checklista – innehåll i en dumpningsansökan för muddermassor	28
BILAGA 3.....	30
Checklista – analys avseende föroreningar	30

Sammanfattning

Vägledningen tar upp vad man ska tänka på vid handläggning av dumpningsdispenser. Den börjar med en kort beskrivning av vad dumpning är och att det finns ett förbud mot dumpning i Sverige. Vi tar också upp vilka de olika prövningsmyndigheterna är.

Ett avsnitt handlar om vilka specifika regler som gäller vid dispenser och skillnaden mellan dispens och tillstånd.

Ett avsnitt handlar om vad en dispensansökan för muddermassor kan innehålla för uppgifter, ett annat om handläggningen av ansökan.

Frågor om egenkontroll, tillsyn och tillsynsvägledning beskrivs också översiktligt.

Den årliga rapporteringen som länsstyrelserna ska göra till Havs- och vattenmyndigheten beskrivs utförligt i ett avsnitt. Dessutom finns det tre bilagor; bilaga 1 om de internationella konventionerna som är bakgrunden till dumpningsförbudet, bilaga 2 är en checklista för en dumpningsansökan för muddermassor och bilaga 3 är en checklista för analys avseende föroreningar i muddermassor.

Inledning

Vad är dumpning?

Dumpning definieras som avsiktlig kvittblivning av avfall i vatten. Med avfall avses varje föremål eller ämne som innehavaren vill göra sig av med. Även rena muddermassor, sprängsten och snö kan vara avfall.

Dumpning av avfall inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon är förbjudet enligt 15 kapitlet 27 § miljöbalken. Dumpning är förbjudet vare sig det sker från land, ett fartyg eller ett flygplan.

Förbudet mot dumpning av avfall i vatten har sitt ursprung i internationella konventioner som Sverige har undertecknat, se bilaga 1.

Dispens från förbudet för dumpning

Trots förbudet mot dumpning av avfall i vatten kan undantag göras i vissa fall. Kravet för att få en dispens är att sökanden kan visa att dumpningen inte innebär någon olägenhet för människors hälsa och miljön.

Prövningsmyndigheter

Dumpningsdispenser handläggs och beslutas av länsstyrelser, Havs- och vattenmyndigheten eller mark- och miljödomstolarna.

Länsstyrelsen prövar de dumpningsärenden som avser inlandsvatten, kustvatten och i havet innanför territorialvattengränsen (12 nautiska mil från baslinjen). Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för ärenden i Sveriges ekonomiska zon eller om dumpningsansökan avser flera områden i olika län. Mark- och miljödomstolen kan besluta om dispens om frågan har samband med en ansökan som domstolen prövar¹, exempelvis tillstånd till en vattenverksamhet som muddring och där efterföljande dumpning är aktuell. I sådana mål remitterar mark- och miljödomstolen Havs- och vattenmyndigheten samt berörd länsstyrelse.

Merparten av dumpningsdispenserna handläggs av länsstyrelser och domstolar. Havs- och vattenmyndigheten handlägger endast ett fåtal dispenser per år.

¹ 21 kap. 3 § miljöbalken

Dispens

Specifikt om dumpningsdispens

Av 15 kap. 27-29 §§ miljöbalken framgår det att det är förbjudet att dumpa avfall i Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon. Prövningsmyndigheterna får genom beslut i det enskilda fallet ge dispens från förbudet, om avfallet kan dumpas utan olägenhet för människors hälsa och miljön.

En dumpningsdispens ska avse ett visst slag och en viss mängd avfall samt tiden, platsen och sättet för dumpningen enligt 63 § avfallsförordningen (2011:927).

Ett dispensbeslut är personligt vilket innebär att det gäller för den verksamhetsutövare och verksamhet som föranlett dispensen.

Havs- och vattenmyndigheten gör följande tolkning av begreppet personligt dispensbeslut. De massor som ingår i ansökan för dispens är sådana massor som sökanden själv förfogar över och har kunskap om, exempelvis dess innehåll av eventuella föroreningar. Vi gör bedömningen att dispens inte bör medges för massor från okänd adressat.

Allmänt om dispens

Dispens enligt miljöbalken får ges för en begränsad tid och får förenas med villkor².

Vid dispens kan man kräva att säkerhet ställs eller att skador som uppkommer på miljön kompenseras³.

Dispens kan vägras den som inte har fullgjort sina skyldigheter enligt tidigare dispens. Detsamma gäller om någon tidigare har underlåtit att ansöka om nödvändig dispens⁴.

Dispens och upphävande av dispens får förenas med skyldighet att utföra eller bekosta särskild undersökning av berört område, särskilda åtgärder för att bevara berört område, och särskilda åtgärder för att kompensera det intrång i allmänna intressen som verksamheten medför⁵.

Skillnader mellan dispens och tillstånd

Det är skillnad på dispens och tillstånd. En dispensprövning utgår ifrån att åtgärden är förbjuden, medan en tillståndsprövning utgår ifrån att åtgärden är tillåten under förutsättning att utövaren söker och beviljas tillstånd.

En dispens har inte samma rättsverkan som ett tillstånd. Om det genom dumpning uppkommer olägenhet som inte förutsågs när medgivandet gavs, får den myndighet som har lämnat medgivandet meddela förelägganden i syfte att

² 16 kap. 2 § miljöbalken

³ 16 kap. 3 § miljöbalken

⁴ 16 kap. 6 § miljöbalken

⁵ 16 kap. 9 § miljöbalken

avhjälpa olägenheten. Om olägenheten inte avhjälpes eller villkor eller föreskrifter åsidosätts, får medgivandet återkallas⁶. Detta är en viktig skillnad mot när ett tillstånd har meddelats, eftersom tillståndets rättskraft utgör ett hinder mot omprövning eller ändring under giltighetstiden, såvida inte de förutsättningar som ställs upp i 24 kap. miljöbalken föreligger.

Förelägganden och återkallelse av dispens att dumpa avfall

Det framgår av föregående stycke att det är enklare att återkalla en dispens än ett tillstånd. När prövningsmyndigheten bör ingripa varierar från fall till fall men den ledning som ges i lagtexten är att ett ingripande kan ske när olägenhet uppkommer som inte förutsågs då dumpningsdispensen medgavs. Prövningsmyndigheten kan då i första hand meddela förelägganden i syfte att avhjälpa olägenheten⁷. Om olägenheten inte avhjälpes eller villkor eller föreskrifter åsidosätts kan dispensen återkallas. Det faller inom ramen för tillsynsmyndighetens ansvar att uppmärksamma prövningsmyndigheten på att en olägenhet har uppkommit efter att dispensen medgavs.

Prövning av flera frågor i ett sammanhang

När en ansökan om dispens kommer in till prövningsmyndigheten kan det förekomma att olika prövningar pågår samtidigt inom stort sett samma projekt. Det kan vara så att en verksamhet prövas både som miljöfarlig verksamhet och som en vattenverksamhet. Det är viktigt att inte blanda ihop de olika prövningarna och de lagrum som ska tillämpas. I det här sammanhanget är det viktigt att komma ihåg att dumpning av avfall inte kan prövas som en miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken⁸ eller som en vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken⁹. En prövning enligt 9 eller 11 kap. miljöbalken ersätter därför inte en dispensprövning enligt 15 kap. miljöbalken. Mark- och miljödomstol kan dock vid sin prövning av en verksamhet enligt 9 och/eller 11 kap. miljöbalken också pröva frågan om dumpningsdispens enligt 15 kap. 29 § miljöbalken.

Överklagande

Ett beslut som meddelats av en länsstyrelse eller av Havs- och vattenmyndigheten får överklagas till mark- och miljödomstol¹⁰.

⁶ 15 kap. 29 § andra stycket miljöbalken

⁷ 15 kap. 29 § miljöbalken

⁸ Jfr. definitionen i 9 kap. 1 § miljöbalken

⁹ Jfr. definitionen i 11 kap. 2 § miljöbalken

¹⁰ 19 kap. 1 § tredje stycket miljöbalken

Ett dispensbeslut som meddelats av mark- och miljödomstol får överklagas till Mark- och miljööverdomstolen¹¹. För att överklagandet ska tas upp till prövning krävs prövningstillstånd. Sådant kan meddelas om det exempelvis är osäkert om underinstansens beslut var rätt, om det handlar om en principiell fråga eller synnerliga skäl finns för att pröva överklagandet¹².

Beslutet får överklagas av den beslutet angår, om det har gått honom eller henne emot¹³.

¹¹ 1 kap. 2 § lag (2010:921) om mark- och miljödomstolar

¹² 39 § lag (1996:242) om domstolsärenden

¹³ 16 kap. 12 § miljöbalken

Ansökan

En ansökan om dispens ska innehålla en redogörelse för hur dumpningen kan ske utan olägenhet för människors hälsa och miljön, bevisbörderegeln¹⁴.

Nedanstående uppgifter behöver finnas i en dispensansökan för att prövningsmyndigheten ska kunna avgöra om en dispens kan medges eller ej. Havs- och vattenmyndigheten har som stöd för handläggningen tagit fram en checklista med punkter som i regel bör ingå i en ansökan, se bilaga 2.

För att tydliggöra med exempel på vad en ansökan ska innehålla, har vi i detta kapitel utgått ifrån att ansökan gäller muddermassor.

Beskrivning av avfallet

Ansökan ska innehålla:

- En beskrivning av muddermassornas ursprung, exempelvis småbåtshamn, farled, hamn eller annat. Bifoga eventuellt tillstånd för vattenverksamheten som ger upphov till muddermassorna.
- En karta/sjökort över området, där mudderplatsen är markerad.
- Orsaken till uppkomsten av muddermassorna, exempelvis underhållsmuddring eller nymuddring. Om det handlar om både underhålls- och nymuddring, ange hur stor andel av muddermassorna som kan hänföras till respektive ändamål.
- Mängden muddermassor i ton¹⁵, se tabell 1 nedan.
- Sedimenttyp exempelvis ler- och siltsediment, organisk halt, torrsvikt, och kornstorlek.

Tabell 1. Omräkningsfaktorer för att räkna om 1 kbm våtvikt till 1 ton torrsvikt för olika sedimenttyper.

Sedimenttyp	Torrsvikten i ton för 1 kbm sediment
Lera /innehållande organiskt material)	0.3
Postglacial lera, konsoliderad	0.6
Glacial lera (moränlera), konsoliderad	1.15
Silt, lerig	0.5
Silt	1.1
Sand	1.5
Grus /sten	1.8

¹⁴ 2 kap. 1 § miljöbalken

¹⁵ Havs- och vattenmyndigheten vill att mängden muddermassor anges i enheten ton, detta för att vi har krav från HELCOM och OSPAR att rapportera in i ton.

Allmän (när sedimenttyp är okänt)

0.75

I de fall muddermassorna kommer ifrån farleder, hamnar, småbåtshamnar och andra områden som anses kunna vara påverkade av föroreningar ska ansökan innehålla en analys av massornas föroreningsinnehåll. Lämpliga ämnen att analysera framgår av bilaga 3.

Provtagning ska ske av en certifierad provtagare, för mer information läs SGF Rapport 2:2013 Fälthandbok Undersökningar av förorenade områden.

Föroreningar finns oftast i de översta sedimentlagren (0–30 cm). En tumregel är att finkorniga sediment som leror innehåller mer miljögifter än grovkorniga sediment som t.ex. sand. Föroreningshalten i sedimenten beror också på sedimentens organiska halt. Många föroreningar binder till organiska partiklar. Därför har ett sediment med en hög organisk halt ofta en högre halt av föroreningar bundet till sig.

Alternativ till dumpning

Ansökan ska innehålla en redovisning av alternativ till dumpning i vattenområde. Alternativ hantering bör lämpligen redovisas enligt avfallshierarkin: 1. Minskad uppkomst, 2. Återanvändning, 3. Materialåtervinning, 4. Annan återvinning, 5. Deponering.

Kunskap om materialets sammansättning är nödvändig för beslut om dess hantering. Vissa sedimenttyper är inte lämpliga att ta upp på land. Sulfiderna i de sulfidleror som förekommer allmänt längs Bottenvikens kust men även längre söderut kommer att oxideras om lerorna läggs upp på land, med läckage av svavelsyra och lösta metaller som följd.

Exempel på alternativ kan vara användning av massorna för konstruktionsändamål, solidifiering av massor (nyttiggörande genom stabilisering) eller omhändertagande av massorna på land, helt eller delvis beroende på massornas föroreningsinnehåll. Redovisningen ska innehålla en kostnadsuppskattning för de olika alternativen.

Vald dumpningsplats

Ansökan ska innehålla en beskrivning av dumpningsplatsen:

- Motivering till vald plats.
- Ett sjökort där dumpningsplatsen är utmärkt med koordinater i formatet WGS84.
- Förekomsten av riksintressen eller skyddsvärda områden i närheten (exempelvis lekområden för fisk)
- Bottenotyp, djup, bottenfaunaundersökning, föroreningsgrad, strömförhållanden.

Riksintressen och/eller skyddsvärda områden

Ansökan ska innehålla en redovisning över de eventuella riksintressen som finns nära dumpningsplatsen och hur man avser att undvika påtaglig skada på dessa. Utöver förekomsten av utpekade riksintresseområden ska den sökande

redovisa om det i närheten av dumpningsplatsen finns värdefulla habitat såsom fisklekområden. För att dumpning ska kunna tillåtas på en sådan plats måste ansökan innehålla en beskrivning som visar att fiskleken inte påverkas negativt av dumpningen. I de fall där sökt dumpningsplats ligger i närheten av särskilt skyddsvärda områden bör underlaget visa tydligt att dessa inte riskerar att påverkas negativt av exempelvis sedimentspridning.

Påverkan på miljökvalitetsnormer

I ansökan ska redovisas hur dumpningen kommer att påverka/förhålla sig till miljökvalitetsnormerna för vatten och havsmiljö.

Typ av botten

För att minska den negativa miljöpåverkan är det viktigt att följa principen ”lika på lika”. Det innebär att de massor som dumpas ska ha ungefär samma sammansättning av kornstorlek som bottensedimenten på dumpningsplatsen.

Dumpning av leriga, siltiga massor ska som huvudregel ske på en ackumulationsbotten för att hindra att de dumpade massorna sprids till omgivningen.

För dumpning av sprängsten, grus, sten, block och morän ska en moränbotten väljas. Områdets läge och vattendjup ska vara sådant att erosion av dumpade kornstorlekar inte förekommer.

Sand som ingår i ett naturligt kustnära sandtransportsystem men som fångats i en farledsränna bör återföras till sandtransportsystemet ”nedströms” farledsrännan. Detta för att förebygga sandbrist och eventuell stranderosion.

Akkumulationsbottnar är bottnar där finmaterial med falldiameter mindre än 0,006 mm kontinuerligt kan sedimentera, och inte spridas vidare. Sedimentens översta centimeter består av löst finmaterial med hög vattenhalt och hög halt av organiskt material.

Transportbottnar är bottnar där sediment kan ackumuleras under en kortare tid för att sedan vid främst stormar förflyttas till nya platser och slutligen sedimentera på en ackumulationsbotten. Transportbottnar har stora vattenrörelser, vilket innebär att finmaterial inte sedimenterar utan sprids vidare. Skiftande förhållanden råder och sedimenten kan bestå av löst finmaterial, mer hårt packade leror eller sand och grus.

Erosionsbottnar är bottnar som ständigt är utsatta för erosion. Nytt sediment ackumuleras inte på en erosionsbotten, däremot eroderas gammalt sediment fram. Bottnarna återfinns i rinnande miljöer, längs stränder och i mycket branta eller strömsatta bottenpartier.

Dumpning i eller invid farled

Att dumpa muddermassor i eller invid en farled bör undvikas eftersom större mängder kan medföra att djupet i farleden minskar och att sjösäkerheten sätts i fara. Det kan inte heller uteslutas att fartygstrafiken kan komma att göra så att massorna virvlas upp och sprids över större områden och hamnar på bottnar som inte är lämpliga. Det kan även bli problem om man vill bredda farleden i framtiden, och då behöver muddra på dumpningsplatsen. Dumpningsfartyget kommer troligen också att störa den normala sjötrafiken i leden.

Att dumpa i eller intill en farled bör alltid medföra större krav på ansökan beträffande utredning om bottenförhållanden, strömmar, djup och påverkan

från fartygstrafiken. En ansökan om dispens för dumpning i eller intill en farled bör alltid remitteras till Sjöfartsverket och Transportstyrelsen, såvida inte verket själv är sökande, utöver de obligatoriska remissinstanserna. Vid all dumpning som kan påverka sjöfarten bör Sjöfartsverkets och Transportstyrelsens yttranden tillmätas särskild tyngd.

Dumpning på eller invid undervattenkablar, rörledningar och tunnlar

Dumpning på dessa platser bör undvikas eftersom muddermassor kan försvåra tillgängligheten vid reparationer och service. Rörledningar och tunnlar kan på grund av de dumpade massorna utsättas för större tryck/belastning än vad som avsetts när de placerades där.

Alternativa dumpningsplatser

Ansökan ska innehålla en redovisning av alternativa dumpningsplatser i vattenområde så att det framgår att den valda platsen är den mest lämpliga platsen. Det ska framgå varför de alternativa dumpningsplatserna inte var lika bra som den valda.

Utförande

Ansökan ska innehålla en redovisning av:

- När på året dumpningen kommer att ske och under hur lång tid.
- Om dumpning avses att ske under den tid på året då den biologiska aktiviteten är hög eller då fisklek förekommer i området ska det i ansökan ingå på vilket sätt man ska skydda omgivningen från negativ påverkan.
- Vilken metod man avser att använda för dumpning (exempelvis botten-tömmande pråm, från land).
- Skyddsåtgärder så som vilken metod man använder för att undvika/minska grumling.
- Hur det ska säkerställas att massorna dumpas på korrekt plats.
- Redovisning av hur egenkontrollen ser ut med avseende på mätning av grumling, analys av muddermassor, bottenfaunaundersökningar efter dumpningen mm.

Handläggning

Rätt myndighet

Kontrollera att dispensansökan är inskickad till rätt prövningsmyndighet, om inte skicka ansökan vidare till korrekt myndighet.

Handläggningsavgift

Prövningsmyndigheten tar ut en avgift för att handlägga en ansökan om dumpningsdispens¹⁶. Havs- och vattenmyndigheten och länsstyrelsen har samma avgift. Avgiften är för närvarande 2 300 kronor.

Komplett ansökan

Kontrollera att ansökningshandlingarna är kompletta, det vill säga jämför med checklistan, bilaga 2, över vad som ska ingå i en dispensansökan.

Begär in kompletteringar om uppgifter saknas.

Skicka på remiss

För att få synpunkter från de som kan bli berörda av ett beslut i ärendet, skickar prövningsmyndigheten ut ansökan om dumpningsdispens på remiss. Beroende på ärendet kan det vara olika som blir berörda, exempelvis den kommun där dumpningen sker. Om dumpning ska ske i nära anslutning till en farled bör Sjöfartsverket och Transportstyrelsen höras. Remisstiden bör vara minst tre veckor.

SGU och Havs- och vattenmyndigheten kan höras i de fall särskilda skäl för detta bedöms finnas. Det kan till exempel röra sig om särskilt komplexa ärenden eller ärenden där skyddade områden berörs.

Esbokonventionen

Om en dumpning avses ske i ett vattenområde som direkt gränsar till en annan stats territorialhavsgrens och det finns risk för att dumpningen kommer att på något sätt påverka grannstaten, så ska grannlandet informeras om detta¹⁷.

Det är Naturvårdsverket som är ansvarig myndighet för att lämna och ta emot underrättelser enligt Esbokonventionen. Därför ska statliga myndigheter som får kännedom om verksamheter eller åtgärder (exempelvis ett dumpningsföretag) som kan antas medföra betydande miljöpåverkan för en angränsande stat anmäla detta till Naturvårdsverket¹⁸.

¹⁶ Jfr. 7 kap. 10 § förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken och 11 § jämfört med 10 § avgiftsförordningen (1992:191)

¹⁷ 6 kap. 6 § miljöbalken

¹⁸ 11 § förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar

Torneälven – gränsälvsöverenskommelse

Vid eventuella dumpningar inom Torne älvs vattenområde som av länsstyrelsen bedöms få gränsöverskridande verkningar ska den finska bevakningsmyndigheten Regionförvaltningsverket i Norra Finland underrättas¹⁹.

Behandling av ärendet

När synpunkterna från remissinstanserna kommit är det dags för handläggning av ansökan. Eventuellt behöver ytterligare kompletterande uppgifter begäras in från sökanden för att svara på remissinstansernas frågor. Ytterligare en remissrunda kan vara aktuellt om nya uppgifter inkommit. Sökanden ska också få möjlighet att lämna synpunkter på remissinstansernas svar.

Avvägning gentemot motstående intressen

Det är vanligt att det uppstår konflikt med motstående intressen vid dumpning. Detta måste prövningsmyndigheten beakta vid handläggning av en dispensansökan. I vissa fall kan det gå att lösa med försiktighetsåtgärder, i vissa fall får man byta plats för dumpning eller avslå ansökan. Vid prövning ska företräde ges åt det intresse som bäst främjar en långsiktig hushållning med marken, vattnet och den fysiska miljön i övrigt. Avvägningen mellan dumpningsföretaget och de motstående intressena måste alltid göras med hänsyn till omständigheterna i varje enskilt fall.

Natura 2000-område, naturreservat och vattenskyddsområde utgör som regel sådana intressen som har företräde framför intresset att få dumpa. Undantag kan dock finnas.

Tillstånd i Natura 2000-område

Natura 2000-områden pekas ut av regeringen som särskilda skyddsområden²⁰. Det innebär att den som vill bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som på ett betydande sätt kan påverka miljön inom området även måste söka tillstånd enligt Natura 2000 bestämmelserna. Tillståndsprövningen görs i detta sammanhang av samma myndighet som prövar dispensfrågan²¹. En miljökonsekvensbeskrivning ska finnas i en sådan ansökan om tillstånd²².

Om det är Havs- och vattenmyndigheten eller mark- och miljödomstolen som gör prövningen ska den länsstyrelse i vars län det berörda området ligger ges tillfälle att yttra sig²³.

Vid prövningen enligt 7 kap. 28 b § miljöbalken bedöms huruvida den planerade verksamheten eller åtgärden kan komma att skada de livsmiljöer eller på

¹⁹ lag (2010:897) om gränsälvsöverenskommelse mellan Sverige och Finland

²⁰ 7 kap. 28 § miljöbalken

²¹ 7 kap. 29b § andra stycket miljöbalken

²² 6 kap. 1 § miljöbalken

²³ 7 kap. 29b § andra stycket miljöbalken

ett betydande sätt störa de arter som skyddet syftar till att bevara. Här bör poängteras att bedömningen av verksamheten eller åtgärden görs tillsammans med andra verksamheter eller åtgärder som kan påverka området, både pågående eller planerade. Det är således en samlad bedömning av den totala belastning som livsmiljöerna eller arterna kan utsättas för som är relevant och kumulativa effekter ska alltså beaktas.

Påverkan på miljökvalitetsnormer

Prövningsmyndigheten ska ta ställning till om ansökt dumpning kan påverka miljökvalitetsnormerna och om det finns någon risk för att miljökvalitetsnormerna inte kan följas. Varje risk för statusförändring av vattenkvaliteten i negativ riktning bör motverkas av prövningsmyndigheten.

Innehåll i ett dispensbeslut

Obligatoriska uppgifter

Ett dispensbeslut *ska* alltid innehålla uppgifter om vilket slag och mängd avfall som ska dumpas, tiden, platsen (med angivna koordinater i WGS 84) och sättet för dumpningen²⁴. En dispens *kan* medges för en begränsad tid, vilket Havs- och vattenmyndigheten anser är lämpligt.

Om det finns risk för negativ påverkan på grund av grumling från dumpningen kan villkor skrivas med krav på att dumpning inte får ske under den tid på året då den biologiska aktiviteten är hög eller då fiskelek förekommer i området.

För att Havs- och vattenmyndigheten nationellt ska kunna följa upp till hur stor del beslutade dispenser används, och för att uppfylla de krav som internationella konventioner ställer på Sverige är det nödvändigt att i dumpningsdispensen föreskriva ett särskilt villkor där det framgår att återrapportering av genomförd dumpning inklusive hur stora mängder som dumpats, ska ske till tillsynsmyndigheten.

Havs- och vattenmyndigheten vill att mängden muddermassor anges i enheten ton, detta för att vi har krav från HELCOM och OSPAR att rapportera in i ton.

I de fall då en dispens är giltig i flera år ska återrapportering av dumpade mängder ske årligen för varje år som dumpning genomförts. Detta behövs för att leva upp till de krav som internationella konventioner ställer. Återrapporteringen från tillsynsmyndigheterna till Havs- och vattenmyndigheten om föregående års dumpningar ska ske senast den 15 april efterföljande år.

Egenkontroll

Havs- och vattenmyndigheten anser att beslutet även ska innehålla villkor om hur sökanden ska kontrollera att dumpningen utförs på rätt sätt.

²⁴ 63 § sista stycket avfallsförordning (2011:927)

Egenkontroll

Vem omfattas av krav på egenkontroll?

Den som har fått en dispens för dumpning omfattas av kravet på egenkontroll. Det spelar ingen roll om det är en privatperson eller ett företag, båda omfattas av kravet på egenkontroll.

Det räcker att miljön påverkas av dumpningen för att ansvaret ska uppstå, det krävs alltså inte att dumpningen medför olägenheter.

Vad innebär egenkontroll vid dumpning?

Den som har fått en dumpningsdispens ska fortlöpande kontrollera att dumpningen inte ger upphov till olägenheter i omgivningen²⁵.

I ansvaret ingår att kontrollera att verksamheten följer miljöbalkens regelsystem, föreskrivna villkor i dispensen och vad sökanden i övrigt har åtagit sig i ansökan samt att hålla sig informerad om den påverkan på miljön som verksamheten orsakar.

Dumpning i samband med muddring

För den som yrkesmässigt bedriver verksamhet eller vidtar åtgärder som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt gäller mer preciserade krav på egenkontroll. De kraven finns i förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll.

Då dumpning oftast är en följd av en tillståndsprövad eller anmäld vattenverksamhet (muddring/grävning) kan det, enligt Havs- och vattenmyndighetens mening, vara lämpligt att samordna egenkontrollen för dumpning med den som ska utföras för vattenverksamheten.

Hur utformar man egenkontrollen?

Egenkontrollen ska omfatta alla delar av verksamheten som kan påverka miljön och hälsan. Om verksamheten är stor, komplex och kan innebära stora risker så behöver egenkontrollen vara mer omfattande än om verksamheten är liten, enkel att överblicka och innebär små risker. Egenkontroll innefattar undersökningar om verksamhetens/åtgärdens påverkan på miljön.

Det som kan ingå i egenkontrollen av en dumpning är att mäta suspenderat material/turbiditet före, under och efter dumpningen för att säkerställa att grumlingen inte leder till negativ miljöpåverkan på omgivningen.

²⁵ 26 kap. 19 § miljöbalken

Tillsyn och tillsynsvägledning

Tillsynsvägledning

Havs- och vattenmyndigheten är den centrala tillsynsvägledande myndigheten när det gäller dumpning²⁶.

Vem har tillsyn över dumpning?

Länsstyrelsen har ansvar för tillsynen över dumpning som utförs från fartyg eller flygplan²⁷.

Kommunen har ansvar för tillsynen över dumpning som utförs direkt från land i vattnet, exempelvis dumpning av snömassor²⁸.

Flera myndigheter har tillsyn över samma tillsynsobjekt

I vissa fall kan det bli så att både kommunen och länsstyrelsen har tillsyn över samma tillsynsobjekt men utifrån olika ansvarsområden. Då kan dessa myndigheter komma överens om vem som ska ha tillsynsansvaret²⁹. Det kan vara aktuellt i en situation där länsstyrelsen är tillsynsansvarig för en hamnverksamhet medan kommunen är tillsynsansvarig för en snödumpning. Där skulle det vara möjligt, för länsstyrelsen att även ta ansvaret för tillsynen över dumpningen.

Havs- och vattenmyndigheten anser att en dumpning som är kopplad till en pågående vattenverksamhet (muddring/grävning) bör ha en tillsynsmyndighet.

²⁶ 3 kap. 5 § miljötillsynsförordningen (2011:13)

²⁷ 2 kap. 28 § miljötillsynsförordningen (2011:13)

²⁸ 26 kap. 3 § 3 stycket miljöbalken

²⁹ 2 kap. 2 § miljötillsynsförordningen (2011:13)

Straffbestämmelser

Att dumpa avfall i vattenområde utan att ha fått en dispens från prövningsmyndigheten är straffbart. Det lagrum som är tillämpligt är 29 kap. 8 § p. 12 miljöbalken. Här stadgas att ”Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot förbudet mot dumpning eller förbränning av avfall enligt 15 kap. 27 §”. För brott på försöksstadiet döms till ansvar enligt 23 kap. brottsbalken.

Det är tillsynsmyndigheten som är ansvarig för att anmäla överträdelser till polis- eller åklagarmyndigheten. Anmälningsskyldigheten gäller så fort det finns en misstanke om brott³⁰.

³⁰ 26 kap. 2 § miljöbalken

Årlig rapportering till Havs- och vattenmyndigheten

Länsstyrelsens årliga rapportering

Havs- och vattenmyndigheten behöver årligen information från länsstyrelsen om beviljade och utnyttjade dispenser för dumpning av muddermassor i havet.

Varje år ska länsstyrelsen lämna uppgifter om de dispenser som beslutats och de dumpningar som skett föregående år till Havs- och vattenmyndigheten.

Senast den 15 april ska länsstyrelsen lämna nedanstående uppgifter till myndigheten.

För de dumpningsbeslut som fattats före 2016 kan ni ange mängden dumpade muddermassor i m³ samt skicka in analysprotokoll avseende föroreningar i massorna. Men för de beslut som fattas efter 2016 ska redovisning ske i ton för dumpade massor och i kg för mängder föroreningar.

De dispenser som beslutats föregående år

1. Diarienummer för dispens och vem som beslutat den (länsstyrelsen, Havs- och vattenmyndigheten eller domstol)
2. Mängden muddermassor som dispensen omfattar (ton). Om uppgift endast finns om volymen i m³, så ange antal m³.
3. Dispensens giltighetstid (datum).
4. Angivna koordinater i WGS 84 (decimalgrader) för dumpningsplatsen. Det räcker inte med en karta där någon ritat in en cirkel som anger dumpningsplatsen. Londonprotokollet (som täcker alla havsområden) kräver koordinater för cirkel (mittpunkten + radie) om dumpningsplatsen anges som en cirkel och koordinater för alla hörn om det är en polygon. Denna information behöver alltså tydligt framgå i dispensbeslutet alternativt i bilagor till dispensbeslutet.
5. Mängden (kg) föroreningar i de massor som dumpats. För beräkning av medelvärden se artikel 5 i direktiv 2009/90/EG³¹. Protokoll från provtagning för att verifiera att provtagning gjorts av certifierad organisation/provtagare.
6. Vilket material muddermassorna består av (dy/gyttja, lera, silt, siltig lera, postglacial lera, glaciallera, sand, morän, stenar/grus).
7. Om det handlar om en nymuddring eller rens/underhållsmuddring.
8. Namnet på vattenområdet ("name of water system") inom vilket muddringen har skett.
9. Om muddringen skett i en hamn, mynningsområde eller i havet
10. Dumpningsmetod (t.ex. tät bottentömmande pråm)

³¹ Direktiv 2009/90/EG om bestämmelser om tekniska specifikationer och standardmetoder för kemisk analys och övervakning av vattenstatus

De dumpningar som skett föregående år

1. Dumpad mängd (ton) per dispens (ange dispensens diarienummer och prövningsmyndighet) och uppdelat per dumpningsplats i de fall då flera dumpningsplatser använts kopplat till samma dispens.
2. Om arbetet innebär att dumpning sker under flera år ska dumpade volymer rapporteras in årligen för varje år som dumpning sker.

Internationell rapportering

Havs- och vattenmyndigheten är ansvarig myndighet för Sveriges rapportering till OSPAR (dispenser i Skagerrak och Kattegatt), HELCOM (dispenser i Östersjön och Kattegatt) och till Londonprotokollets sekretariat vid Internationella sjöfartsorganisationen (dispenser i alla havsområden).

Enligt Helsingsforskonventionen, OSPAR-konventionen och Londonkonventionen/Londonprotokollet är det övergripande syftet med förbudet mot dumpning av avfall i havet att skydda den marina miljön samt främja hållbart nyttjande och bevarande av marina resurser. För att säkra efterlevnaden av de åtaganden som konventionernas parter gjort när det gäller dumpningsförbudet, så finns regler för årlig rapportering om dumpningsdispenser från de länder som anslutit sig till konventionerna.

Bilaga 1

Konventionerna

De nu gällande reglerna beträffande dumpning av avfall i vattenområden har sitt ursprung i 1972 års konvention om förhindrande av havsföroreningar till följd av dumpning av avfall och annat material, den s.k. Londonkonventionen och ersättaren till denna det s.k. Londonprotokollet³², den regionala konventionen för skydd av den marina miljön i Nordostatlanten (Osparkonventionen) samt i den regionala konventionen för Östersjöområdet, inklusive Kattegatt, Helsingforskonventionen (HELCOM). Vidare finns den så kallade Esbokonventionen som kan bli aktuell att tillämpa i vissa fall.

Londonkonventionen och Londonprotokollet

År 1972 undertecknades den globala dumpningskonventionen (Londonkonventionen) för att förhindra spridning av havsföroreningar som kommer från dumpning av avfall. I konventionen finns en svart och en grå lista över olika typer av avfall. Dumpning av ämnen som finns på den svarta listan är helt förbjuden, medan ämnen som finns på den grå listan får dumpas i havet under vissa förutsättningar. År 1996 ersattes konventionen med 1996 års protokoll till den globala dumpningskonventionen, det så kallade Londonprotokollet. Utgångspunkten för protokollet är att all dumpning av varje form av avfall eller ämne (inklusive radioaktivt material) på internationellt vatten och i parternas territorialhav är förbjuden (med undantag av nödsituationer till havs eller i luften).

Enligt konventionen kan undantag medges för vissa avfallskategorier såsom muddermassor, avloppsslam, fiskrens och naturligt organiskt material. Protokollet förbjuder även all förbränning av avfall och andra ämnen (som medtagits ombord enbart för att eldas upp till havs) på internationellt vatten och i parternas territorialhav. År 2006 gjordes ett tillägg till 1996 års protokoll som tillåter lagring av CO₂ under havsbotten. Sverige har ratificerat både 1972 års konvention och 1996 års protokoll. EU har inte ratificerat konventionen.

Osparkonventionen

Osparkonventionen är en regional konvention för Nordostatlanten, inklusive Nordsjön, Skagerrak och delar av Kattegatt, för att skydda havets miljö. Konventionen är en fristående konvention och inte en konvention inom ramen för någon internationell mellanstatlig organisation. Den ersätter Konventionen om förhindrande av havsförorening genom dumpning från fartyg och luftfartyg (Oslokonventionen) och Konventionen om förhindrande av havsföroreningar från landbaserade källor (Pariskonventionen). Konventionen undertecknades 1992 och trädde i kraft 1998. Sverige har ratificerat konventionen (SÖ

³² 1996 års protokoll till 1972 års konvention om förhindrande av havsföroreningar till följd av dumpning av avfall och annat material

1994:25). EU har ratificerat konventionen. Inom ramen för konventionen har vägledning beträffande hantering av muddermassor arbetats fram³³.

Helsingforskonventionen

Konventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö vanligen kallad HELCOM (Helsingforskonventionen) är en regional miljöskyddskonvention för Östersjöområdet, inklusive Kattegatt³⁴. Konventionen undertecknades 1974 och trädde i kraft 1980. På 1990-talet var det dags att modernisera konventionen och den nya konventionen undertecknades 1992 och trädde i kraft 2000 (SÖ 1996:22). Konventionen stadgar att parterna ska förbjuda dumpning i Östersjöområdet, men dumpning av muddermassor kan tillåtas under förutsättning att en utsedd nationell myndighet på förhand har meddelat tillstånd för detta. Även inom ramen för HELCOM har vägledning för hantering av muddermassor arbetats fram³⁵. EU har ratificerat konventionen.

Esbokonventionen

Konventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang eller Esbokonventionen är en regional miljöskyddskonvention för Europa samt Kanada och USA om samarbete för att förebygga gränsöverskridande miljöeffekter och krav på att informera grannländer och allmänheten om planerade verksamheter som kan orsaka miljöeffekter. Konventionen, som har arbetats fram inom FN:s ekonomiska kommission för Europa (UNECE), undertecknades 1991 och trädde i kraft 1997. Sverige och EU har ratificerat konventionen.

Konventionens bestämmelser har införts i svensk rätt genom 6 kap. miljöbalken och förordning (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar, den s.k. MKB-förordningen.

³³ OSPAR Guidelines for the Management of Dredged Material, Reference number : 2009:4.

³⁴ OSPAR omfattar även Kattegatt och Skagerrak, vilket medför ett överlapp med HELCOM.

³⁵ HELCOM Guidelines for the Disposal of Dredged Material at Sea. June 2007.

Bilaga 2

Checklista – innehåll i en dumpningsansökan för muddermassor

Denna lista innehåller förslag till uppgifter som kan ingå i en ansökan. Listan sätter dock inga ramar för innehållet i en dispensansökan. Alla uppgifter behöver kanske inte alltid ingå, utan vad som ska finnas med får avgöras från fall till fall. Ibland kan ytterligare uppgifter behövas och då får prövningsmyndigheten begära in dem från sökanden.

		Finns med?	Kompletteras?
Massornas ursprung			
	Karta/sjökort över området som muddrats där mudderplatsen är markerad		
	Vikt avfall (ton torrsvikt)		
	Beskrivning av mudderplatsen (småbåtshamn, farled, industrihamn etc.)		
	Orsaken till muddringen		
Massornas status			
	Sedimenttyp		
	Sedimentens kornstorlek		
	Organisk halt		
	Beskrivning av provtagningsmetod		
	Provdjup i sediment		
	Antal prov		
	Separata prov eller blandprov		
	Sedimentanalys, se bil 3.		
Dumpningsplatsen	Beskrivning av dumpningsplatsen		
	Sjökort över dumpningsplatsen med dumpningsplatsens koordinater utmärkta i formatet WGS84		
	Motivering till varför dumpningsplatsen har valts		
	Bottentyp på dumpningsplatsen		
	Djup och strömningsförhållanden på dumpningsplatsen		
Vid dumpning på ackumulationsbotten			
	Sedimentanalys av ytsediment (0–1 cm)		
	Organisk halt		
	Torrsvikt		

	Beskrivning av provtagningsmetod		
	Provdjup i sediment		
	Antal prov		
	Bottenfaunaundersökning		
Utförande	Planerad tidpunkt för dumpningen		
	Hur lång tid dumpningen kommer att ta		
	Metod för dumpning (bottentömmande pråm, från land etc.)		
Miljökonsekvenser	Redovisning av miljökonsekvenserna till följd av dumpningen		
	Beskrivning av påverkan på miljökvalitetsnormer enligt vattenförvaltningen samt havsförvaltningsförordningen		
	Utredning av andra alternativ än dumpning		
	Redovisning av alternativa dumpningsplatser		
	Påverkan på ev. riksintressen och/eller områden med områdesskydd		
Kontrollprogram	Förslag till kontrollprogram (grumlingsmätningar, efterkontroller etc.)		

Bilaga 3

Checklista – analys avseende föroreningar

Denna lista innehåller förslag till vilka ämnen som kan vara lämpliga att analysera för muddermassor.

		Finns med?	Kompletteras?
Muddermassor	Organiska tennföreningar ³⁶ : tributyltenn (TBT) ska som regel alltid analyseras, men i normalfallet även nedbrytningsprodukterna dibutyltenn (DBT) och monobutyltenn (MBT).		
	PAH 16 ³⁷ , enskilda kongener redovisas som regel. Särskilt kongenerna antracen, fluoranten, naftalen, benso(a)pyren, benso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten, benso(ghi)perylene och indeno(1,2,3-cd)pyren behöver ingå. Redovisa även ΣPAH9 ³⁸ .		
	Tungmetaller, i synnerhet koppar (Cu) och zink (Zn) ³⁹ , men som regel även ⁴⁰ arsenik (As), kadmium (Cd), kobolt (Co), krom (Cr), kvicksilver (Hg), nickel (Ni), bly (Pb), och tenn (Sn).		
	PCB, (Dutch seven PCB mixture), kongenerna 28, 52, 101, 118, 138, 153 och 180		
	Irgarol (=cybutryne)		
	Vid muddring i områden som tänkbart påverkas av industriella verksamheter eller urbana områden kan det		

³⁶ I särskilda fall även andra organiska tennföreningar (såsom tetrabutyltenn, monooktyltenn, dioktyltenn, tricyklohexyltenn, monofenyltenn, difenyltenn, trifenyltenn)

³⁷ PAH 16 omfattar: Benso(a)antracen, krysen, benso(b)fluoranten, benso(k)fluoranten, benso(a)pyren, indeno(1,2,3-c,d)pyren, dibenso(a,h)antracen, naftalen, acenaftylen, acenafaten, flouren, fenantren, antracen, fluoranten, pyren, benso(g,h,i)perylene.

³⁸ PAH 9 omfattar: fenantren, antracen, fluoranten, pyren, benso(a)antracen, chrysen, benso(a)pyren, benso(ghi)perylene och indeno(1,2,3-c,d)pyren. Denna parameter ingår i den internationella rapporteringen.

³⁹ ingår i båtbottnfärger

⁴⁰ I synnerhet kvicksilver, kadmium, bly, nickel och om relevant även arsenik, krom bör ingå eftersom dessa även regleras inom vattenförvaltningen

vara motiverat att även mäta t.ex. dioxiner och dioxinlika PCBer ⁴¹ , bromerade difenyletrar ⁴² , alkylfenoler ⁴³ samt perfluorerade ämnen (inkl PFOS) ⁴⁴ .		
---	--	--

För att erhålla relevanta och objektiva provtagningar och analyser bör ackrediterade laboratorier med certifierad personal, som har erfarenhet av den aktuella typen av prover och analyser anlitas. Det är särskilt viktigt att säkerställa att de analyser som görs är tillräckligt känsliga och säkra för att kontrollera villkoren för dispensen. För metaller, TBT, PAH och PCB brukar detta inte vålla några större problem. Men för vissa ämnen, såsom irgarol, är t.ex. de detektions- och kvantifieringsgränser för sediment som erbjuds av kommersiella laboratorier ofta inte tillräckligt låga för att man ska kunna vara säker på att ej detekterade halter t ex inte innebär en risk för bottenlevande organismer.

Om det finns misstanke om att det förekommer dioxiner eller dioxinlika ämnen kan cellbaserade screeningtester normalt accepteras som ett alternativ till att analysera enskilda kongener. Denna typ av screeninganalys innebär ofta betydligt lägre analyskostnader och ger ett samlingsmått snarare än värdet på enskilda kongener⁴⁵.

⁴¹Följande dibenso-p-dioxiner: 2,3,7,8-TCDD, 1,2,3,7,8-P5CDD, 1,2,3,4,7,8-H6CDD, 1,2,3,6,7,8-H6CDD, 1,2,3,7,8,9-H6CDD, 1,2,3,4,6,7,8-H7CDD, 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDD, Följande dibensofuraner: 2,3,7,8,-T4CDF, 1,2,3,7,8-P5CDF, 2,3,4,7,8-P5CDF, 1,2,3,4,7,8-H6CDF, 1,2,3,6,7,8-H6CDF, 1,2,3,7,8,9-H6CDF, 2,3,4,6,7,8-H6CDF, 1,2,3,4,6,7,8-H7CDF, 1,2,3,4,7,8,9-H7CDF, 1,2,3,4,6,7,8,9-O8CDF.

Följande PCBer: no 77, 81, 105, 114, 118, 123, 126, 156, 157, 167, 169, 189.

⁴² I synnerhet kongenerna 28, 47, 99, 100, 153, 154.

⁴³ I synnerhet nonylfenol och oktylfenol men även deras etoxilater. Både nonylfenol och oktylfenol regleras inom vattenförvaltningen. När det gäller nonylfenol avses här främst grenad version (4-iso-nonylfenol) med CAS nr 84852-15-3. Att analysera rak förening (4-n-nonylfenol) är sällan nödvändigt eftersom denna substans sällan upptäckts i miljön. Oktylfenol kan förekomma pga. slitage från bildäck eller bildas vid nedbrytning av oktylfenoletoxilater (tensid). I miljön hittas både 4-tert-oktylfenol och 4-oktylfenol.

⁴⁴ Särskilt angeläget vid t ex påverkan från brandövningsplatser

⁴⁵ I de fall kemiska analyser har gjorts är det lämpligt att redovisa dessa både sammanräknat och enskilt eftersom enskilda kongener kan ge en indikation om källorna till ämnena och därmed underlätta uppströmsarbetet i området.

Handläggning av en dumpningsdispens

– Vad ska man tänka på?

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram den här vägledningen för att underlätta handläggningen av dumpningsdispenser. Vägledningen riktar sig i första hand till länsstyrelserna, som är de som huvudsakligen handlägger dumpningsdispenser. Men vi har även tänkt att vägledningen kan hjälpa de som ska ansöka om dispens för dumpning.

Vägledningen tar upp vad man ska tänka på vid handläggning av dumpningsdispenser. Den börjar med en kort beskrivning av vad dumpning är och att det finns ett förbud mot dumpning i Sverige. I vägledningen beskriver vi vilka de olika prövningsmyndigheterna är, de specifika regler som gäller vid dispenser och skillnaden mellan dispens och tillstånd.

I vägledningen finns det också förslag på vad en dispensansökan för muddermassor kan innehålla för uppgifter.

Den årliga rapporteringen som länsstyrelserna ska göra till Havs- och vattenmyndigheten beskrivs utförligt i ett avsnitt.

Havs- och vattenmyndighetens rapport 2015:28

ISBN 978-91-87967-02-3

Reviderad 2017-07-07

Havs- och vattenmyndigheten
Postadress: Box 11 930, 404 39 Göteborg
Besök: Gullbergs Strandgata 15, 411 04 Göteborg
Tel: 010-698 60 00
www.havochvatten.se

**Havs
och Vatten
myndigheten**
